

Utbildningsdepartementet

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remissvar (U2014/3798/UH)

Avgifter inom ramen för ett utbildningssamarbete inom högskoleutbildning

Promemorian diskuterar studieavgifter i samband med samarbeten mellan lärosäten i Sverige och lärosäten i länder med avgifter. Vid de samarbeten som åsyftas måste studenter på svenska lärosäten betala studieavgift även under den tid då de deltar i utbildning vid ett svenskt lärosäte. Men detta strider mot principen om avgiftsfrihet som är inskriven i högskolelagen. Det ses i sin tur som ett hinder för svenska lärosäten att ha utbildningssamarbeten med lärosäten i länder som har studieavgifter.

Promemorian föreslår att problemet ska lösas genom att ändra i högskolelagen så att en avgift i samband med sådana samarbeten inte längre ska betraktas som studieavgift. Det gäller om avgiften inte tillfaller det svenska lärosätet och inte avser utbildning som anordnas av universitetet eller högskolan.

Kommentar

Studier i andra länder gynnar Sverige som kunskapssamhälle och ger de deltagande studenterna ny kunskap, nya perspektiv och kontakter. Att svenska studenter får möjlighet att delta i utbyten med utländska lärosäten ska uppmuntras. Därför är det viktigt att hitta en hållbar lösning som gör det möjligt för svenska lärosäten att samarbeta med utländska lärosäten som har avgifter.

Sverige kan inte förbjuda lärosäten i andra länder att ta ut avgifter från svenska studenter. För att dessa samarbeten ska kunna fortsätta på kort sikt krävs en lösning som gör det möjligt för svenska studenter att delta, även om det innebär att de betalar avgift för den tid de studerar i Sverige. Det är möjligt att promemorians förslag löser det juridiska problemet på kort sikt och för de utbildningssamarbeten som nämns i promemorian.

Men promemorians förslag löser inte problemet på lång sikt. Nya typer av utbildningssamarbeten med länder som har avgifter uppstår ständigt. Det är möjligt att dessa nya samarbeten skulle kräva ytterligare omdefinieringar av vad som är en studieavgift.

Tiina Kangasniemi
Samhällspolitiska
avdelningen
08-613 48 06
tiina.kangasniemi@saco.se

Sveriges akademikers
centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

Promemorian är dessutom alldeles för kortfattad. Det är svårt att avgöra vilka konsekvenser de nya bestämmelserna skulle kunna få. Till exempel är det otydligt vad som menas med en utbildning som *anordnas* av universitetet eller högskolan.

Saco föreslår därför att frågan utreds vidare. För en långsiktigt hållbar lösning krävs en betydligt djupare utredning än föreliggande promemoria. Det är viktigt att de lösningar som föreslås inte är statistiska utan fungerar för olika typer av samarbeten och situationer. En utförlig konsekvensbeskrivning av ingående förslag är också önskvärd.

De nu gällande bestämmelserna hindrar svenska studenter att delta i de berörda utbildningssamarbetena. Det är djupt olyckligt och kräver skyndsamma åtgärder. Den föreslagna utredningen bör därför genomföras snarast.

Saco vill avslutningsvis uppmana utbildningsdepartementet att sluta använda semesterperioden som remissperiod då det gör det svårt för remissinstanserna att svara på remisserna på ett tillfredsställande sätt.

Saco hänvisar även till bilagt svar från Akademikerförbundet SSR samt till det svar som Sveriges universitetslärarförbund har lämnat direkt till departementet.

Med vänlig hälsning

Sveriges akademikers centralorganisation

Robert Boije

Håkan Regnér/Linda Simonsen